

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการของผู้มีส่วนร่วม ด้านประธาน
ฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ
กับความสม่ำเสมอของกำไร

วันที่ได้รับต้นฉบับบทความ : 31 กรกฎาคม 2564

วันที่แก้ไขปรับปรุงบทความ : 12 สิงหาคม 2564

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 13 กันยายน 2564

ภาณุพงษ์ โมกโธสง*

หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการกำกับดูแลกิจการในส่วนโครงสร้างและความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร เก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) จากกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 332 บริษัท การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบง่าย และการวิเคราะห์การถดถอยของข้อมูลสำหรับ Panel data

ผลการวิจัยพบว่า การกำกับดูแลกิจการด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีโครงสร้างของประธานฝ่ายบริหารเป็นประธานคณะกรรมการบริหารด้วยในสัดส่วนร้อยละ 67.80 ส่วนผู้บริหารกิจการเข้าไปเป็นคณะกรรมการบริหารด้วยในสัดส่วนกว่าร้อยละ 98.40 นอกจากนี้พบว่า มีการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเฉลี่ยบริษัทละ 3 คน ในด้านความสัมพันธ์กับความสม่ำเสมอของกำไรพบว่ามีเพียงตัวแปรด้านจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบตัวแปรเดียว ที่มีนัยสำคัญทางสถิติและมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความสม่ำเสมอของกำไร

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการ ผู้มีส่วนร่วม ความสม่ำเสมอของกำไร

* ผู้ประสานงานหลัก: panupong999@gmail.com

The relationship between corporate governance on participant of chief executive office, board of director, audit committee and earnings smoothness

Received: July 31, 2021

Revised: August 12, 2021

Accepted: September 13, 2021

Panupong Mokthaisong^{1*}

Business Administration Program

Faculty of Business Administration Saint John University

Abstract

This study aims to empirically examine the structure of corporate governance on participant and relationship of chief executive office, board of director, audit committee and earnings smoothness. The quantitative method was used 332 companies as instrument for collection data. The instrument of data was being analyzed by using percentages, mean, standard deviation, simple and panel data regression analysis were used to analyze and test research hypotheses.

The results have shown that corporate governance on participant of duality chief executive officer and the board of director at 67.80 percent. The company's executives were joined the board of director member at 98.40 percent whereby audit committee on average at 3 persons per company. The empirical study reveals that only audit committee number variable shown positively related with earning smoothness.

Keywords: Corporate Governance, Participant, Earning Smoothness.

* ผู้ประสานงานหลัก: panupong999@gmail.com

บทนำ

การดำเนินธุรกิจปัจจุบันบางส่วนเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเจ้าของคนเดียวเป็นเจ้าของหลายคน แบ่งแยกการบริหารงานชัดเจน บางครั้งผู้ถือหุ้นหรือเจ้าของกิจการมีการจ้างผู้บริหารให้มาบริหารงานแทนตนเองเนื่องจากเจ้าของอาจจะมีความรู้หรือความสามารถไม่เพียงพอ อย่างไรก็ตามการว่าจ้างฝ่ายบริหารให้ดำเนินการแทนตนเองนั้นก็อาจจะส่งผลต่อการดำรงอยู่ของกิจการในระยะยาวเพราะบางครั้ง ฝ่ายบริหารอาจบริหารจัดการโดยมีแนวนโยบายที่มุ่งเน้นให้เกิดรายได้และกำไรสูงสุดในระยะสั้นเนื่องจากเป็นช่วงที่ตนเองอยู่ในตำแหน่งการบริหารงานซึ่งจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้นด้วยโดยลืมไปว่าควรมีการใช้ทรัพยากรของกิจการให้เกิดประโยชน์สูงสุดในระยะยาวเพื่อให้กิจการสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน ดังนั้น การที่ฝ่ายบริหารของกิจการต้องการได้รับผลตอบแทนสูงสุด การใช้ประโยชน์ในทรัพยากรให้เกิดผลตอบแทนอาจไม่เป็นไปตามความต้องการของบรรดาเจ้าของหรือผู้ถือหุ้น (Jensen and Meckling, 1976)

ที่ผ่านมาแนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการได้รับความสนใจโดยเฉพาะในช่วงวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศเอเชียช่วงปี 1997-1998 เกิดวิกฤตเงินทุนของนักลงทุนต่างประเทศไหลออกซึ่งผลจากเหตุการณ์ดังกล่าวกิจการต่างๆได้ให้ความสำคัญกับเรื่องการกำกับดูแลกิจการมากขึ้นเพราะ การกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลให้การดำเนินงานของกิจการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มความเชื่อมั่นต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียกับกิจการ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ถือหุ้น (สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย, 2552) นอกจากนี้ปัจจุบันการกำกับดูแลกิจการมีความสำคัญจนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้ออกหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีในด้านโครงสร้าง ความสัมพันธ์และแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อนานาชาติ ของคณะกรรมการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2560)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการของผู้มีส่วนร่วมด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร ซึ่งผลของการศึกษาที่ได้จะเป็นแนวทางส่วนหนึ่งช่วยให้กิจการต่างๆ รวมถึงผู้ที่สนใจนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการกำหนดโครงสร้างของกิจการในการกำกับดูแลกิจการ เพื่อให้กิจการมีกำไรที่ดี มีความสม่ำเสมอ อีกทั้งเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการหรือกำหนดเป็นข้อบังคับเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการให้กับภาคธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

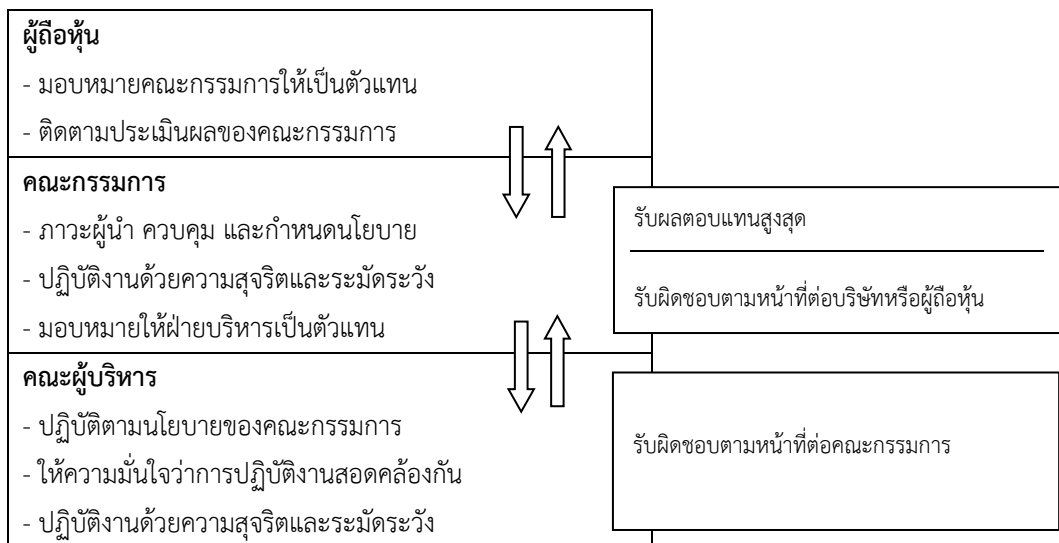
1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลกิจการด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบของกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลกิจการด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไรของกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เมื่อกิจการเติบโตขึ้นทำให้การบริหารจัดการมีความซับซ้อนและมีขอบเขตกว้างขวางขึ้นทำให้ต้องมีการแบ่งแยกความเป็นเจ้าของ (ผู้ถือหุ้น) และการบริหารงานซึ่งบางครั้งก็จะมีกรณีที่เจ้าผู้บริหารเข้ามาทำหน้าที่แทนตนเนื่องจากมีความรู้และความชำนาญในการบริหารธุรกิจหรือมีประสบการณ์ในธุรกิจเป็นอย่างดี

บางครั้งฝ่ายบริหารอาจบริหารงานเพื่อให้ได้รับผลตอบแทนสูงสุดโดยการใช้ทรัพยากรของกิจการไม่ได้เกิดประโยชน์สูงสุดทำให้เจ้าของกิจการหรือผู้ถือหุ้นต้องดำเนินการให้มีการสร้างสมดุลในด้านการตรวจสอบหรือควบคุมการบริหารงานของฝ่ายบริหารด้วยการตั้งตัวแทนเข้ามาดำเนินการดังกล่าวซึ่งเรียกว่า คณะกรรมการบริหารเพื่อช่วยลดความขัดแย้งระหว่างฝ่ายบริหารกับผู้ถือหุ้น กรณีข้างต้นเรียกว่า การกำหนดกลไกทางด้านการบริหารและการควบคุมหรือกลไกในการกำกับดูแลกิจการ ซึ่งการกำกับดูแลกิจการเป็นความสัมพันธ์อย่างหนึ่งระหว่างฝ่ายบริหาร คณะกรรมการ และผู้ถือหุ้น รวมทั้งผู้มีส่วนได้เสียอื่นในการกำหนดทิศทางและตรวจสอบดูแลผลปฏิบัติงานของกิจการ (บรรษัทภิบาลแห่งชาติ, 2552) เพื่อให้เป็นส่วนหนึ่งของการติดตามให้กิจการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายธุรกิจได้ ทั้งนี้ความสัมพันธ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการแสดงได้ดังภาพ 2

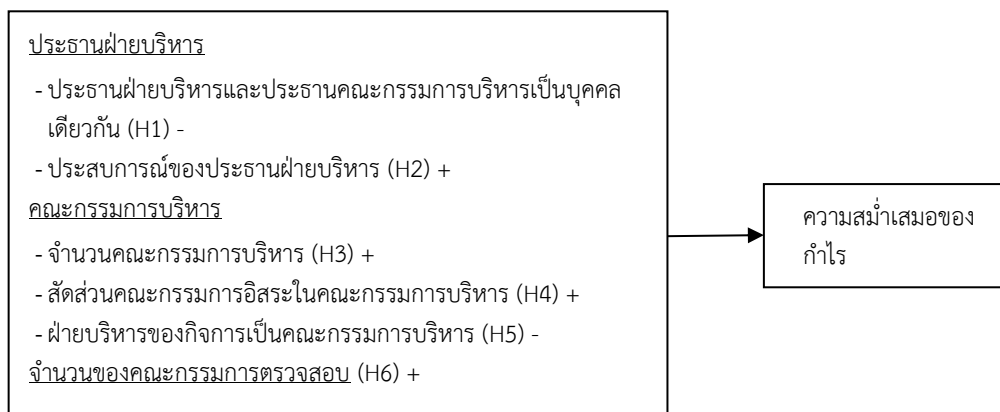
ภาพ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ถือหุ้น คณะกรรมการและคณะผู้บริหาร

ที่มา: บรรษัทภิบาลแห่งชาติ, 2554

ในการบริหารงานนั้นหากประธานฝ่ายบริหารมีความต้องการที่จะกำหนดนโยบายและการบริหารกิจการเองซึ่งบางครั้งประธานฝ่ายบริหารอาจเข้าไปดำรงตำแหน่งประธานคณะกรรมการบริหารด้วย การจัดโครงสร้างการบริหารงานแบบนี้ไม่เป็นไปตามแนวทางหรือหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพราะมีข้อเสนอแนะว่า ประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการบริหารไม่ควรเป็นบุคคลเดียวกัน เพื่อป้องกันไม่ให้ประธานฝ่ายบริหารมีอำนาจสูงในกิจการ (Black, Carvalho and Gorga, 2010) ซึ่งในงานวิจัยของ Roslinda (2009) พบว่า จำนวนคณะกรรมการบริหาร กรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ การแยกบทบาทของประธานฝ่ายบริหาร ออกจากประธานคณะกรรมการบริหาร มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับการบันทึกบัญชีแบบอนุรักษ์นิยมซึ่งการบันทึกรายการแบบดังกล่าวจะทำให้ฝ่ายบริหารได้รับผลตอบแทนที่เหมาะสม กิจการเติบโตสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Bagaisa and Aljaaidi (2020) พบว่า คณะกรรมการตรวจสอบมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกับกำไรของกิจการ ขณะที่งานวิจัยของ Martin-Rayna and Duran-Encalada (2012) และ พบว่า จำนวนของคณะกรรมการอิสระ จำนวนของคณะกรรมการที่ไม่เป็นพนักงานประจำ มีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกับกำไร

ในด้านความสม่ำเสมอของกำไรนั้นบางครั้งมีความสัมพันธ์กับคุณภาพกำไรในปีก่อนหน้า (Shipper and Vincent, 2003) เนื่องจากหากกำไรมีความสม่ำเสมอหรือมีความแปรปรวนต่ำก็จะเป็นการง่ายต่อผู้นำข้อมูลไปใช้ประโยชน์และประกอบการตัดสินใจโดยเฉพาะนักลงทุน ดังนั้นในงานวิจัยครั้งนี้จึงมุ่งเน้นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การกำกับดูแลกิจการด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไรตามแนวทางข้างต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยใช้ข้อมูลแบบทุติยภูมิ (Secondary Data) เพื่อให้ได้คำตอบที่ต้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยและยืนยันสมมุติฐานการวิจัย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ยกเว้นหมวดในกลุ่มฟิ้นฟูกิจการ กลุ่มธุรกิจสถาบันการเงิน และกลุ่มกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ เนื่องจากเป็นกลุ่มเฉพาะกิจ ส่วนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ใช้ข้อมูลจากทุกกิจการที่ดำเนินการอยู่ โดยมีระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาระหว่างปี 2559 - 2562 รวม 5 ปี

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลในรายงานงบการเงินประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) ในรอบระยะเวลา 5 ปี จากงบการเงินบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ รวม 332 กิจการที่มีข้อมูลครบถ้วนที่จะนำมาใช้ในการศึกษา สาเหตุที่เลือกใช้ข้อมูลข้างต้นเนื่องจากรายงานงบการเงินประจำปีได้รับการตรวจสอบจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (56-1) กิจการต่างๆได้จัดทำขึ้นตามข้อกำหนดของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อเปิดเผยข้อมูล ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของบริษัทจดทะเบียน ดังนั้นทำให้เชื่อได้ว่าข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีความน่าเชื่อถือที่จะใช้สำหรับการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

1. การวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นแบบง่าย (Simple linear regression analysis) เพื่อหาค่าซึ่งใช้เป็นตัวแทนในการวัดค่าความสัมพันธ์ของกำไร

$$\text{Smooth}_{i,t} = \frac{\sigma(\text{CFO}_{i,t} / \text{Total Assets}_{i,t-1})}{\sigma(\text{Earn}_{i,t} / \text{Total Assets}_{i,t-1})}$$

โดยที่

Σ คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกิจการ i

$\text{CFO}_{i,t}$ คือ กระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการ i ในปี t

$\text{Earn}_{i,t}$ คือ กำไรสุทธิก่อนรายการพิเศษของกิจการ i ในปี t

$\text{Total Assets}_{i,t-1}$ คือ สินทรัพย์รวมของกิจการ i ในปีที่ผ่านมา

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการของผู้มีส่วนร่วม ด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร

2. การวิเคราะห์การถดถอยของข้อมูลสำหรับ Panel data (Panel data regression model) โดยแบบจำลองที่ใช้ในการศึกษาเป็นดังนี้

$$\begin{aligned} \text{SMOOTH} = & \beta_0 - \beta_1(\text{CEODUAL}) + \beta_2(\text{CEOEXP}) + \\ & \beta_3(\text{BOARDSIZE}) + \beta_4(\text{BOARDIND}) - \\ & \beta_5(\text{BOARDINT}) + \beta_6(\text{NUMAUDIT}) + e_i \end{aligned}$$

โดยที่

SMOOTH = ค่าของความแปรปรวน

CEODUAL = ประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการบริหารเป็นบุคคลเดียวกัน

CEOEXP = ประสบการณ์ในการทำงานของประธานฝ่ายบริหาร

BOARDSIZE = จำนวนของคณะกรรมการบริหาร

BOARDIND = สัดส่วนคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร

INTBOARD = ผู้บริหารกิจการเป็นคณะกรรมการบริหาร

NUMAUDIT = จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ

ผลการศึกษา / การวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

โครงสร้างของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลกิจการด้านประธานฝ่ายบริหารและคณะกรรมการบริหารจากข้อมูลในช่วงระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาพบว่า กิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการบริหารเป็นบุคคลเดียวกันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 67.80 โดยที่ประธานฝ่ายบริหารได้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารด้วยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.40 ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลสถิติพรรณนาด้านสัดส่วนของตัวแปร

ชื่อตัวแปร	คุณลักษณะตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
ประธานฝ่ายบริหารและประธาน คณะกรรมการบริหารเป็นบุคคลเดียวกัน	เป็นบุคคลเดียวกัน	1,125	67.80
	ไม่เป็นบุคคลเดียวกัน	535	32.20
ผู้บริหารกิจการเป็นคณะกรรมการบริหาร	เป็นคณะกรรมการบริหาร	1,634	98.40
	ไม่เป็นคณะกรรมการบริหาร	763	46.00

ในการวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนาพบว่า ประสิทธิภาพของผู้บริหารงานมีระยะเวลาต่อเนื่องยาวนานสูงสุดเฉลี่ยที่ 20.64 ปี ส่วนจำนวนคณะกรรมการบริหารที่กิจการต่างๆ แต่งตั้งเข้ามานั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงมากนักโดยมีค่าเฉลี่ยประมาณ 11 คน ขณะที่สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารมีสัดส่วนสูงสุดคือร้อยละ 38 และมีคณะกรรมการตรวจสอบที่แต่งตั้งประมาณ 3 คน ดังรายละเอียดที่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ข้อมูลสถิติพรรณนาด้านค่าเฉลี่ยของตัวแปร

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ประสิทธิภาพของประธานฝ่ายบริหาร (ปี)	20.64	1	49	10.09
จำนวนของคณะกรรมการบริหาร (คน)	10.60	6	25	2.65
สัดส่วนคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหาร (ร้อยละ)	0.38	0.20	0.80	0.09
จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (คน)	3.13	2	5	0.38

การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล

ทดสอบการแจกแจงข้อมูลพบว่าตัวแปรทุกตัวมีการแจกแจงแบบปกติ (Normal distribution) โดยใช้ค่าสถิติของ Shapiro – Wilk ในการทดสอบ พบว่ามีค่า W ระหว่างเท่ากับ 0.1002-0.993081 และค่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการของผู้มีส่วนร่วม ด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร

Pr < W (p-value) ระหว่าง 0.1225 – 0.5624 โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่านัยสำคัญทางสถิติที่ปกติใช้ที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ได้ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระจากค่า Collinearity statistics พบว่าค่าสถิติจากค่า Tolerances และ Variance inflation factor (VIF) มีขนาดความสัมพันธ์ไม่มากพอที่จะเกิดปัญหาความสัมพันธ์ (Multicollinearity) รวมถึงได้ทดสอบค่าความแปรปรวนไม่คงที่ (Heteroscedasticity) และความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อน (Autocorrelation) จากค่า Durbin Watson Test ซึ่งค่าที่ได้อยู่ระหว่าง 1.88-2.11 ซึ่งอยู่ในช่วง 1.8-2.2 จึงไม่เกิดปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าความคลาดเคลื่อน

ตารางที่ 3 ผลการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร

ตัวแปร	Hypothesized sign	Coefficient	p-value
Intercept		6.398 ***	<.001
CEODUAL	-	-0.083	0.442
CEOEXP	+	0.002	0.515
BOARDSIZE	+	-0.044 ***	<.001
BOARDIND	+	-1.326 ***	<.001
INTBOARD	-	0.0523	0.773
NUMAUDIT	+	0.188 ***	0.005
R ²			0.116
F-statistics			0.18 (0.949)
No. Obs.			1,585

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลการศึกษาที่ได้พบว่าค่า R² อยู่ในระดับต่ำคือระหว่าง 0.116 สาเหตุที่ค่าอยู่ในระดับต่ำนั้น ส่วนหนึ่งมาจากตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้โดยเฉพาะตัวแปรตามคือค่าความแปรปรวน ซึ่งตัวแปรดังกล่าวได้ผ่านการวิเคราะห์ด้วยวิธีการถดถอยของข้อมูลมาก่อนแล้วหนึ่งครั้ง และครั้งนี้ได้นำตัวแปรตาม

ข้างต้นมาใช้ในแบบจำลองสมการถดถอยอีก จึงทำให้ค่า R^2 แสดงค่าไม่สูง อย่างไรก็ตาม ค่า R^2 ที่พบในงานวิจัยครั้งนี้ไม่ได้แตกต่างจากงานวิจัยที่ผ่านมาตามการศึกษาของ Dechow and Dichev, 2002 และ Baxter, 2007 ซึ่ง R^2 อยู่ในระดับต่ำเช่นกันซึ่งวิธีการวัดค่าของตัวแปรตามเหมือนกับงานวิจัยครั้งนี้

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพกำไรในด้านความสม่ำเสมอ (LSMOOTH) กับตัวแปรอิสระด้านกลไกการกำกับดูแลกิจการและโครงสร้างผู้ถือหุ้นที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และระดับ 0.10 รวมทั้งมีความสัมพันธ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ (NUMAUDIT) โดยเป็นไปในทิศทางตรงกันข้ามกับความสม่ำเสมอของกำไร ขณะที่จำนวนของคณะกรรมการบริหาร (BOARDSIZE) และผู้บริหารกิจการเป็นคณะกรรมการบริหาร (INTBOARD) มีทิศทางของความสัมพันธ์ตรงกันข้ามกับความสม่ำเสมอของกำไร

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการด้านผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือประธานคณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการบริหาร และคณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไรของกิจการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ของประเทศไทย โดยสรุปพบว่า ร้อยละ 67.80 ประธานฝ่ายบริหารเป็นประธานคณะกรรมการบริหารด้วย นอกจากนี้ ผู้บริหารกิจการก็ได้เข้าไปเป็นคณะกรรมการบริหารด้วยในสัดส่วนร้อยละ 98.40 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าประธานฝ่ายบริหารมีอิทธิพลต่อการบริหารงานของกิจการครอบคลุมเกือบทั้งหมดหรือมีอิทธิพลในการควบคุมการตรวจสอบของคณะกรรมการบริหาร ซึ่งไม่ได้เป็นไปตามแนวทางของการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพราะคณะกรรมการบริหารควรมีอิสระในการตรวจสอบและกำกับดูแลการบริหารงานของฝ่ายบริหาร

ผลการศึกษาสอดคล้องกับความเห็นข้างต้นที่ว่า ประธานฝ่ายบริหารเป็นบุคคลเดียวกับประธานคณะกรรมการบริหารส่งผลในทิศทางตรงกันข้ามกับความสม่ำเสมอของกำไร โดยแม้ว่าผลการศึกษาจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการศึกษาครั้งนี้เหมือนกับในการศึกษาของ Roslinda (2009) และ Henry (2010) ที่แสดงให้เห็นว่า แนวคิดทางทฤษฎีตัวแทนซึ่งเกี่ยวกับบุคคลที่มีสองบทบาทคือ เป็นประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการบริหารมีนัยสำคัญที่จะแสดงให้เห็นว่า ประธานฝ่ายบริหารมีอิทธิพลทำให้การตรวจสอบของคณะกรรมการบริหารไม่มีประสิทธิภาพ (Jensen, 1994) กลไกในการกำกับดูแลกิจการไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งผลในทางตรงกันข้ามกับความสม่ำเสมอของกำไร ดังนั้นแนวคิดเกี่ยวกับประธานฝ่ายบริหารและประธานคณะกรรมการบริหารเป็นบุคคลเดียวกันแล้วส่งผลต่อความสม่ำเสมอของกำไรในทิศทางตรงกันข้ามก็สามารถนำมาใช้อธิบายความสัมพันธ์กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาในครั้งนี้ได้ ส่วนประสิทธิผลของประธานฝ่ายบริหารแม้จะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติแต่ก็พบว่ามีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความสม่ำเสมอของกำไรเนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการบริหารกิจการจะมีความรอบรู้ และสามารถหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาเพื่อให้กิจการมีผลการดำเนินงานที่ดีหรือมีความสม่ำเสมอของกำไร

ความสัมพันธ์ระหว่างการกำกับดูแลกิจการของผู้มีส่วนร่วม ด้านประธานฝ่ายบริหาร คณะกรรมการบริหาร คณะกรรมการตรวจสอบ กับความสม่ำเสมอของกำไร

การศึกษาในด้านคณะกรรมการบริหารกับความสม่ำเสมอของกำไรแม้ว่าจะมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Martin-Rayna and Duran-Encalada (2012) แม้ว่าทิศทางความสัมพันธ์ไม่เป็นไปตามสมมติฐานก็ตามแต่ก็แสดงถึงความสำคัญของคณะกรรมการอิสระที่มีบทบาทสำคัญต่อกิจการ ส่วนคณะกรรมการตรวจสอบกับความสม่ำเสมอของกำไรพบว่าจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ มีนัยสำคัญทางสถิติและความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันกับความสม่ำเสมอของกำไร โดยความสัมพันธ์ที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาของ Henry (2010) และ Bagaisa and Aljaaidi (2020) ดังนั้นบทบาทของการกำกับดูแลกิจการซึ่งมีคณะกรรมการตรวจสอบก็เพื่อเป็นการคานอำนาจหรือกำกับดูแลตรวจสอบการบริหารงานของประธานฝ่ายบริหารกับคณะกรรมการบริหารซึ่งจะส่งผลให้กิจการมีกำไรสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ในการปฏิบัติ

1.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการกำกับดูแลกิจการผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านประธานฝ่ายบริหารกับประธานคณะกรรมการบริหารไม่ควรมีการแต่งตั้งให้เป็นบุคคลเดียวกันเนื่องจากจะมีอิทธิพลทำให้การตรวจสอบของคณะกรรมการบริหารไม่มีประสิทธิภาพ

1.2 สำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านคณะกรรมการบริหารและคณะกรรมการตรวจสอบ หากกิจการต้องการให้มีกำไรสม่ำเสมอ ควรกำหนดให้มีสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระในคณะกรรมการบริหารให้มากขึ้น รวมทั้งเพิ่มจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งทั้งสองกรณีจะมีส่วนช่วยในการสนับสนุนแนวทางของการกำกับดูแลกิจการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผู้ที่สนใจศึกษาเพิ่มเติม อาจศึกษาโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากบริษัทนอกตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อให้นักศึกษามีความครอบคลุมกลุ่มตัวอย่างมากขึ้น นอกจากนี้ อาจพัฒนางานวิจัยในด้านการเพิ่มตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลกิจการในด้านผลตอบแทนของประธานฝ่ายบริหารกับคณะกรรมการที่ส่งผลต่อกำไรของกิจการ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

บริษัทภิบาลแห่งชาติ. (2554). ความหมายของการกำกับดูแลกิจการ. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2564, จาก <http://www.cgthailand.org/SetCG/about/about.html>
 สมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย. (2552). โครงการประกาศเกียรติคุณคณะกรรมการแห่งปี 2551/52. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2564, จาก <http://www.thai-iod.com/th/awards.asp>

-
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2560). *หลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สำหรับบริษัทจดทะเบียนปี 2560*. สืบค้นเมื่อ 30 มิถุนายน 2564, จาก <http://www.sec.or.th/CGCode>
- Bagaisa, O.A. and Aljaaidi, K.S. (2020). Corporate governance attributes and firm performance in Saudi Arabia. *Accounting*, 6, 923–930.
- Baxter, P. J. (2007). *Audit committees and financial reporting quality*. Doctoral dissertation, Ph.D., University of Southern Queensland, Queensland.
- Black, B.S., Gavalho, A.G.D. and Gorga, E. (2010). Corporate governance in Brazil. *Emerging Markets Review*, 11, 21-38.
- Dechow, P.M. and Dichev, I.D. (2002). The quality of accruals and earnings : The role of accrual estimation errors. *The Accounting Review*, 77 (Supplement), 35-59.
- Henry, D. (2010). Agency costs, ownership structure and corporate governance compliance: A private contracting perspective. *Pacific-Basin Finance Journal*, 18(1), 24-46
- Jensen, M.C. (1994). The modern industrial revolution, exit, and the failure of internal control systems. *Journal of Applied Corporate Finance*, 4(6), 43-58.
- Jensen, M.C. and Meckling, W.H. (1976). Theory of the firm: managerial behavior, agency costs and ownership structure. *Journal of Financial Economics*, 4(3), 305-360.
- Martin-Reyna , J.M. S. and Duran-Encalada, J. A. (2012). The relationship among family business, corporate governance and firm performance: Evidence from the Mexican stock exchange. *Journal of Family Business Strategy*, 3, 106–117.
- Roslinda, (2009). *The relationship between corporate governance and accounting conservatism*. Doctoral dissertation Ph.D., The University of New South Wales, New South Wales
- Schipper, K. and Vincent, L. (2003). Earnings quality. *Accounting Horizons, Supplement*, 97-110.
-